

İZBAN Acil Durumlara Hazırlanmalı

Ülkemizde benzeri olmayan şekilde kent içi banliyö hatları; İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Ulaştırma, Denizcili ve Haberleşme Bakanlığına bağlı Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) tarafından ortak olarak işletilmektedir.

Metro ve otobüs bağlantılarıyla İzmir'de kent içi ulaşımın yükünü sırtlayan İZBAN, 130 kilometrelik hat uzunluğu, 40 istasyonuyla kentin kuzey-güney aksında en önemli toplu taşıma seçeneğini oluşturmaktadır. İzmir Metro'su ile birlikte İZBAN'ın kenti içi ulaşım içerisindeki payı yüzde 40'lar düzeyindedir.

Geldiğimiz noktada İZBAN, İzmirli için alternatifsiz bir toplu taşıma sistemine dönüşmüştür. Kullanım oranlarının artmasına paralel olarak basit işletme problemleri bile yalnızca İZBAN Genel Müdürlüğü'nün sorunu olmaktan çıkmış, doğrudan yurttaşların günlük hayatını etkileyen meselelere dönüşmüştür. Birbirleriyle bağlantılı tüm toplu taşıma sistemini aksatan sorunlar, yüz binlerce İzmirliyi mağdur edecek büyük çaplı sorunlara yol açmaktadır. İZBAN'da itirazlara rağmen hayata geçirilen ve İzmirliğin toplu taşımaya ayırdığı bütçeyi artırmanın yanında, istasyonlarda çeşitli sorunlara da neden olan "artı para" uygulamasının etkilerinin tartışıldığı bugünlerde seferlerin aksaması İZBAN'a yönelik tartışmaların süreceğine işaret etmektedir. Yoğunluğun en yüksek olduğu sabah saatlerinde 5 Nisan 2018 tarihinde Menemen-Gazimir aksındaki yaşanan sefer iptalleri yurttaşları mağdur ederken, İZBAN'ın bir acil durum senaryo geliştirmediğini de ortaya çıkarmıştır.

Sabah 08:30 dolaylarında yaşanan teknik aksaklık nedeniyle seferlere ara verilmesine rağmen istasyonlarda yolcu kabulüne devam edilmiştir. Arızanın kısa sürede giderilemeyeceği bilinmesine rağmen sürdürülen yolcu kabulü nedeniyle, "artı para" uygulamasıyla getirilen bakiye blokajı mağduriyeti artırmıştır. Sefer iptalleri nedeniyle hizmet alamayan istasyonlarda bekleyen yolcuların kartlarından kesilen ücretlerin iade edileceği, blokajları kaldıracak bir sisteme geçilmelidir. Normal işletme koşulları içinde de turnikelerden geçtikten sonra herhangi bir nedenle makul bir süre içinde hizmeti kullanmadan aynı istasyondan çıkış yapan yolculara; valdatörler aracılığıyla ücret iadesi sağlanarak, blokaj kaldırılmalıdır.

Arıza nedeniyle araç içerisinde beklemek sorunda kalan yolculara yönelik sağlıklı bilgilendirme bile yapılmamıştır. Olası arıza durumunda hat üzerinde bekletilen araçlardaki yolcular için bir çözüm geliştirilmelidir. Arızaya ve bekleme süresine yönelik bilgilendirme yapılarak, yolcuların tahliyesi için hazırlık yapılmalıdır.

Hem araçlarda hem de istasyonlarda bekleyen yolcular için en kısa sürede başka bir toplu taşıma sistemine transfer için hazırlık yapılmalıdır. Yolcuların faal durumda olan en yakın istasyon ya da otobüs durağına kadar transferi için İZBAN tarafından acil durum planı geliştirilmelidir.

TCDD'nin tarifeli yolcu trenleri ve yük katarları da İZBAN ile aynı hatı kullanmaktadır. Bu hat üzerinde İZBAN dışında TCDD'nin faaliyetleri kapsamında arızalar oluşma olasılığı yüksektir. Hat üzerinde bir yük treni-

nin arızalanmasının toplu taşıma sistemini aksatmasına engel olunmalıdır. Kısa vadede İZBAN'ın bir riski gözeterek işletme faaliyetlerini gözden geçirmesinin gereklidir. Orta vade ise İZBAN'ın söz konusu hattın kullanımı için TCDD'ye dövize endeksli yüksek kullanım bedeli ödediği göz önüne alınarak; TCDD'nin Ankara'da olduğu gibi banliyö hattının en azından kent içinde kalan bölümlerini diğer hatlardan ayırması sağlanmalıdır. Böylece İZBAN'ın sefer sayısı artırılabilceği gibi TCDD'nin diğer seferlerinden kaynaklanan aksamaların ve iptallerin önüne geçilebilir.

Hatta yaşanacak sorunlar; öncelikle yüksek bedelle kira bedeli tahsil eden TCDD'nin sorumlusudur. Bu hattı kullanan İZBAN Genel Müdürlüğü'nün seferlerini sağlıklı olarak sürdürebilmesi için TCDD tarafından gerekli önemler acilen alınmalıdır. İZBAN Genel Müdürlüğü ise olası arıza ve gecikmelere karşı hem istasyonların tahliyesi hem de araçlarda bekleyen yolcuların sorunsuz bir biçimde başka bir toplu taşıma aracına nakledilmesi için gerekli çalışmaları yapmalıdır.

TMMOB'a bağlı meslek odalarının İzmir birimleri olarak; toplu taşıma sisteminin bel kemiği konumunda olan İZBAN'ın faaliyetlerini kamu yararına geliştirerek sürdürülmesi için teknik katkı sağlamaya hazır olduğumuzu duyururuz. Konuya ilişkin yürütülecek acil durum senaryolarının oluşturulması ve uygulanması için bilgi birikimimizle çalışmalara katkı sağlamaktan memnuniyet duyacağımızı ifade ederiz.